

MIQUEL VIDAL I GUARDIOLA.

ECONOMISTA, COSMOPOLITA I CATALANISTA

FREDERIC RIBAS

[Vidal] com tot català digne d'aquest nom que viu a Nova York és separatista i, recordant els temps de joventut, quan ell era pro-noi de la Lliga i jo jove *leader* de la Unió Catalanista, em va dir generosament: «Tu tenies raó i jo tocava el *violon*».
Eugeni Xammar (1951)

Ricard Vidal i Guardiola (1894-1936)
*in memoriam**

Miquel Vidal i Guardiola va néixer al carrer Aragó número 259 de Barcelona tocant a la Rambla de Catalunya, al costat de l'actual Fundació Tàpies, el dia 3 de novembre del 1887. El pare, Miquel Vidal i Canals, natural de Badalona, tenia trenta-cinc anys i la mare, Salvadora Guardiola i Planas, en tenia dinou i era de Sant Andreu de Palomar. L'avi patern era un fuster ebenista també de Badalona. El pare, de jove, emigrà a Santiago de Cuba on va muntar una botiga de robes. La família de la mare era propietària de la fàbrica de gas de Sant Andreu.

En Miquel era el gran de quatre germans. El seguien en Josep Maria, en Ricard i la Maria. Va ser parent de l'eminent historiador i jurista Ferran Valls i Taberner i del també reputat economista Josep A. Vandellós –la germana del qual, Mercè, es va casar amb Josep M. Vidal i Guardiola.

Va morir el 22 de setembre de 1961, sense descendència, poc abans d'ajustar els setanta-quatre anys, a Portugal, Estoril, on també està enterrat. El seu traspàs va coincidir a Barcelona amb el del famós escriptor Josep Maria de Sagarra. Aquests fets van ajudar a apagar injustament, en aquests cinquanta-set anys, el record de la seva figura tant excepcional com polièdrica.

* Volem agrair la col·laboració d'Alex Barnils i Vidal, besnet de Ricard Vidal i Guardiola, el germà petit d'en Miquel. Ricard va ser assassinat als inicis de la Guerra incivil per un grup dels anomenats (in)controlats.

ESTUDIANT BRILLANT

Als Jesuïtes de Sarrià, va obtenir les màximes qualificacions del batxillerat i, a més, el Premi Extraordinari en els exàmens a l'Institut Central entre 1897 i 1903. La carrera de Dret a la Universitat de Barcelona l'acabà, el 1906, amb divuit anys. Va ser alumne del gran mestre d'economistes, el professor d'Economia Política Antonio Flores de Lemus, amb qui va establir una estreta i fecunda relació. Posteriorment, va cursar la mateixa matèria a Londres.

Segons el professor Juan Velarde Fuertes, Flores de Lemus, malgrat el poc temps que va romandre a la UB, de 1904 a 1910, aconseguí formar un petit grup, però selecte, de destacats economistes, anomenat el «Grupo de Barcelona». A més de l'esmentat Vidal, hi havia Manuel Reventós i Bordoy, Lluís Nicolau d'Olwer, Josep M. Tallada i Paulí i Jaume Algarra i Postius. El professor Enrique Fuentes Quintana va considerar Vidal i Guardiola, «el primer discípulo de Flores en Barcelona».

La tesi doctoral, defensada a Madrid, el 1910, va ser sobre *La reforma de los impuestos directos en Prusia (1891-1893) ante el estado actual de la tributación española*. En aquesta estada madrilenya, hi va prestar també el servei militar. El complí a ferrocarrils i, ràpidament, va assolir el grau més alt, el de cap d'estació. Ferran de Sagarra (germà de l'escriptor), que durant aquell temps va conèixer amb ell, reporta que «Vidal i Guardiola es trobava en possessió d'un elevat esperit de disciplina i d'una estricta observança del deure».

Per recomanació de Flores de Lemus, dins el programa de la Junta para Ampliación de Estudios (que després adoptà també la Mancomunitat), Vidal va viatjar a Alemanya, on es formà amb grans figures de la càtedra, sobretot a Berlín i també a Bonn. L'estada es va allargar de 1907 a 1911, incloent-hi el darrer any, de treball a l'administració pública de Colònia.

Altres economistes també pensionats a Alemanya foren: Paulí Bellver, Manuel Reventós, Rafael Campalans... i més endavant el filòsof-economista Joan Crexells. Van ser els primers de beneficiar-se del considerable sistema cultural creat per Prat de la Riba. Se'ls envià a l'estranger, amb l'objectiu «d'estudiar la riquesa, perquè hem de ser rics, i una Catalunya pobre mai no serà res».

Josep Maria Pi i Sunyer, company de Vidal i Guardiola a l'Ajuntament i famós catedràtic de Dret Administratiu, li va dedicar un extens obituari (*Diario de Barcelona*, 7/10/1961), on recull una anècdota prou reveladora:

Un dia a classe, don Antonio [Flores de Lemus] preguntà:

—¿Quién sabe inglés?

Es van aixecar molt pocs.

—¿Quién sabe alemán?

S'alçà només Vidal i Guardiola, que ja ho havia fet els altres tres cops.

Aleshores el professor Flores de Lemus li va dir:

—*Cuando termine la clase, quédese usted y hable conmigo.*

Així ho va fer l'alumne i aleshores, don Antonio li digué que a la Universitat de Barcelona aprendria molt poca Economia i Hisenda, que eren dues disciplines fonamentals, perquè només hi havia un curs per això, de manera que el que havia de fer era anar-se'n immediatament a Alemanya i deixar els estudis aquí.

El pare de Vidal i Guardiola no fou tan entusiasta com don Antonio i li va dir que no tenia inconvenient per subvencionar els futurs estudis a les universitats germàniques, si abans aprovava la carrera d'advocat a Espanya. Vidal *pedalejà* (sic) d'una manera extraordinària i en un any i mig la acabà (1905). Després se n'anà a Alemanya (1907).

Es formà amb grans figures de la càtedra, sobretot a Berlín i tornà a Espanya (1911) fet un economista i, a la vegada, casat.

Vidal rebé de Flores el següent consell abans de marxar: «Realice usted un acto de profunda humildad. Convénzase usted de que no sabe nada. Crea usted al principio, ciégamente, todo lo que le digan los profesores. Si así lo practica usted, no tardará en hacerse digno de entrar en el período de la crítica, de la independencia intelectual».

A la tornada, va viure inicialment al carrer Balmes, 48, 2n 2a, davant del Seminari. El padró municipal de finals de 1930 —el darrer d'abans de la Guerra Civil— assenyalava que Miquel Vidal i Guardiola de 43 anys residia des de 1912 a l'Avinguda d'Alfons XIII (l'actual Diagonal), 508-510, ocupant un luxós tercer pis, portes 1a i 2a, amb la seva esposa, Minna, alemanya de quaranta-cinc anys d'edat. Com a curiositat, des d'un balcó d'aquest immoble el general Franco presidí el 26 de gener de 1942 (tercer aniversari de la caiguda de Barcelona) el «Desfile de la Victoria».

Guillermina [*Minna*] Schumacher Schülter va ser la seva primera esposa. Havia nascut a Colònia, el 1885, i es van conèixer a Bonn. Establerts a Barcelona, passaven temporades a Sitges on participaven en les festes plenes de glamur que abans de la guerra organitzava la colònia estrangera. Arran de la separació, la *Minna* va rebre una finca esplèndida a Esporles, a la serra de Tramuntana de Mallorca, anomenada *Son Galceran*.

ECONOMISTA DE PRESTIGI

M. Vidal i Guardiola destacà de seguida i va ser un dels primers impulsors de la introducció de la ciència econòmica alemanya i dels seus principals membres: Adolph Wagner, Gustav von Schmoller, Lujo Brentano, Karl Bücher, Werner Sombart, Max Weber, etc. Va publicar valuosos articles d'economia. Va col·laborar en publicacions periòdiques com *El Diluvio*, *Diario de Barcelona*, *La Vanguardia* (amb l'acreditat pseudònim de *Sartor Resartus*), *La Cataluña*, *Diari Mercantil*, *Després*, *Manchester Guardian*...

De l'etapa alemanya, cal destacar les cròniques que envià al setmanari *La Cataluña*, on demostra la seva admiració per Alemanya («*Hoy científicamente es el Sol del mundo*»). Hi destaca la descripció detallada dels Seminaris alemanys d'Economia, on sobretot dominava llur esperit fortament crític: «Todos los profesores interrumpen constantemente al alumno

que lee el trabajo para hacerle notar sin piedad todas las faltas, sean errores de concepto o de hecho, sean faltas de forma o de fondo». Es tractava de cercar la veritat amb totes les seves asprors.

Entre 1917 i 1934 va ser director d'una de les revistes d'economia més importants a l'Espanya del segle XX, *Economia i Finances*. Des de 1918, es va fer càrrec de la direcció de l'Escola d'Alts Estudis Comercials, creada per la Mancomunitat de Catalunya, una veritable prefacultat d'Economia. Aquests dos fets, el van situar en un lloc privilegiat de la cultura econòmica a Catalunya i a Espanya, esdevenint de fet el veritable mestre de tota una generació d'economistes joves, vinculats al projecte polític de Cambó.

Vidal i Guardiola, per encàrrec de Cambó, encapçalà un grup de col·laboradors que es va ocupar de documentar la possible viabilitat econòmica de la independència de Catalunya, tal com ha estudiat el professor Alfons Almendros. Cambó, malgrat la seva posició no gens favorable, va esmerçar temps, diners i hores dels seus documentalistes per explorar-ne la viabilitat. S'hi van recollir estadístiques, valoracions i opinions favorables i contràries (com José Calvo Sotelo) a la independència. D'entre els importants economistes que hi van treballar hi destaquen: Salvador Millet i Bel, Xavier Ribó i Romà Perpinyà Grau.

El desembre de 1935, el «Seminari d'Estudis Polítics, Socials, Econòmics i Culturals» de la Lliga Catalana afirmà que l'estudi de les estadístiques d'importació i exportació inclosa o exclosa Catalunya demostrava que la seva separació econòmica elevaria el dèficit d'Espanya, d'impossible compensació.

L'allunyament del líder de la Lliga de l'escena política amb l'arribada de la dictadura militar de Primo de Rivera portaria, a curt termini, que Vidal i Guardiola deixés el 1925 l'Ajuntament de Barcelona i entrés a la direcció executiva de la famosa CHADE, com a secretari del seu consell d'administració.

A Berlín, essent becari, Vidal va conèixer la secretària del Dr. Walter Rathenau, un destacat empresari i polític judeo-alemany. Aquest, segons Pla, un cop perduda la Gran Guerra, li va dir a Vidal que «els alemanys volien vendre els interessos que tenien a l'Argentina i en altres llocs, abans que aquests entressin al compte de reparacions de la guerra». Miquel Vidal ho exposà a Francesc Cambó. L'exbecari va servir d'intèrpret en tots els tractes amb els alemanys.

El 1920, a partir d'una societat alemanya (coneguda pel seu acrònim DUEG), afectada per la derrota dels imperis centrals, Cambó encapçalà la constitució de la «Compañía Hispano-Americana de Electricidad», CHADE. Aquesta donava servei al Gran Buenos Aires i tenia connexions amb poderosos grups financers internacionals. Va ser l'origen de la fortuna *camboniana*.

Abans, durant el mandat (1923-1924) de l'alcalde Fernando Álvarez de la Campa Arumí, Vidal encara va confeccionar el primer pressupost municipal veritablement anivellat. També col·laborà eficaçment amb José Calvo Sotelo, ministre d'Hisenda de la dictadura, en la redacció de l'Estatut Municipal (1924).

La seva peculiar concepció del liberalisme –amb un sector públic important per a la millora de les condicions generals de producció i per a la difusió de l'Estat de benestar- era, però, prou allunyada del corporativisme de Primo de Rivera.

Pel que fa a les seves activitats empresarials van abastar també l'assessorament a grups bancaris i a societats d'obres públiques, com la de la portada d'aigües a Màlaga, i va prendre part essencial en la direcció de l'empresa constructora del Ferrocarril Metropolità Transversal de Barcelona.

L'ACTIVITAT POLÍTICA

La seva aportació inicial més important va ser la recreació, per al cas català, del model prussià de gestió urbana i territorial. Amb aquest objectiu treballà en dos fronts: a) l'organització del Congrés de govern municipal (1909) i de cursos a l'Escola d'administració pública i a les Setmanes municipals i b) la contribució a l'elaboració de la política urbana de la Lliga que el van fer, possiblement, un dels homes més influents en la formulació del model de la *Gross-Barcelona*.

Miquel Vidal i Guardiola va ser cap de la Secció d'Hisenda de l'Ajuntament de Barcelona (1912-1925), substituint a Pere Coromines quan aquest va passar a l'activitat política d'esquerres. Tot allò que havia captat de la renovadora tècnica alemanya, ho va introduir també en les finances municipals d'acord amb l'obra que es duia a terme des de la Diputació *pratiana*.

La fi de la dictadura i l'adveniment de la Segona República van suposar un nou tombant. Era director del servei d'estudis del Banc d'Espanya (en va ser el primer), essent Joan Ventosa i Calvell ministre d'Hisenda (el darrer) de la Monarquia. El maig de 1931, presentà la renúncia al nou ministre, Indalecio Prieto.

Va assolir una activitat política remarcable. Va ser elegit diputat dues vegades a les Corts espanyoles, el 1933 i el 1936 (Josep Pla, *Cròniques Parlamentàries*) i també al Parlament de Catalunya (1932). El 1933, va intervenir activament en la transformació de la Lliga Regionalista en Lliga Catalana.

Amb discursos al Parlament de Catalunya i a les Corts, conferències a la Lliga Catalana i articles a la premsa, singularment al setmanari *Després*, Vidal i Guardiola va esdevenir un brillant i temible defensor del capitalisme liberal enfront de la política demagògica i socialitzant dels governs d'esquerres. On més es va distingir, va ser per les seves intenses i constants impugnacions al comunisme que el van dur a sostenir controvèrsies públiques amb destacats membres del PCE, que li van reportar èxits ressonants.

Per la seva actualitat, ens volem referir a la conferència que va donar a l'Ateneo de Madrid, el 19 de maig de 1931, organitzada per la Casa de Catalunya, un cop proclamada la Segona República i que comencés a les Corts la llarga discussió de l'Estatut d'Autonomia. En aquesta conferència, que Josep Pla ressenyà a *La Veu de Catalunya*, Vidal va reclamar

una investigació objectiva de les relacions entre Catalunya i la resta de l'Estat. És a dir que, utilitzant la terminologia actual, hom fes pública una balança fiscal creïble. Una altra conferència a destacar va ser la que pronuncià el 18 d'abril de 1936 a la societat «El Sitio» de Bilbao, sota un títol prou revelador: *Burguesía que muere y burguesía que nace*. Era també plena de judicis clarividents i d'anticipacions que avui prenen tota la seva evidència.

Josep Maria Pi i Sunyer destacava també a l'obituari l'autèntica vàlua de M. Vidal i Guardiola: «El gran coneixement de les llengües estrangeres (entre elles el rus), els seus estudis extensíssims, l'agilitat mental tan típica en ell, i quan convenia, l'atreviment d'inventar algun llibre que no s'havia escrit mai o un text legal no aparegut a la Gaceta, per aixafar el contrincant, poden explicar que Vidal i Guardiola dominés sempre el medi circumdant». L'economista José Larraz el qualificà de «hombre listo y peligroso». Mariano Pérez-Terol: «Su permanente vela de información y estudio, le dotaban de una preparación que hacían de él un temible contrincante» (*Destino*, 6/4/1963). Des de *El Noticiero Universal*, Octavi Saltor el va anomenar «polemista sociòleg» i Ramon Aliberch, de «personatge polifacètic».

Aquest fet podria explicar també recels i suspicàcies d'alguns dels seus propis correligionaris. Com vam poder comprovar personalment, Xavier Ribó i Rius, antic secretari de Francesc Cambó, excusant-se amb la seva proverbial sornegueria, se'ns va resistir a fer qualsevol comentari.

M. Vidal i Guardiola va ser popularitzat pels setmanaris satírics dels anys 1930, com *El Be Negre* o *L'Esquella de la Torratxa*. Per la seva vessant econòmica, l'havien caricaturitzat amb un cap en forma de guardiola. El seu germanisme també era motiu d'ironia: «És alemany per part de dona».

En uns famosos versos d'humor, atribuïts a Josep M. De Sagarra i apareguts a *El Be Negre* (16/2/1933), en ocasió del trasllat de la seu de la Lliga, amb el títol *La Lliga al Passeig de Gràcia*, se'l parodiava de forma contundent:

(...)
 Més, ai!, s'han acabat aquells idil·lis,
 de coca, escuradents i apagallums,
 des que els Casabons, i que els Bausilis
 i els Codolans i Gualdos gasten fums.
 S'han acabat les innocents taboles
 de don Raimon [d'Abadal] i don Lluís [Duran] i els seus,
 d'ençà que uns quants Miquels Vidals Guardioles
 han posat una cara de tres déus.
 I, calçats amb satànica peül·la,
 aquests pronois, que tenen ràdio al pis,
 ara reneguen de la Cucurulla

i del tracte modest de don Lluís.
Llur intrigant concupiscent audàcia
ha tret la Lliga de les velles mans,
i ara la porten al passeig de Gràcia,
que és igual que portar-la a fer els gegants.
(...)

El *pronomi* Marcel·lí Moreta, secretari general de les joventuts de la Lliga, entre 1933 i 1936, a *Memòries d'un catalanista* (2001) assenyala, amb acritud, que en la trajectòria política de Vidal i Guardiola un fet lamentable va obscurir el seu currículum:

(...)

En les eleccions de 1936 li perillava la seva acta de diputat. Candidat per la circumscripció de Barcelona-província, solament podia sortir per minories, puix que l'Esquerra sortia guanyadora de la majoria. Només hi havia tres llocs per la minoria, dos dels quals no hi havia cap dubte que serien per Ferran Valls Taberner i Josep M. Trias de Bes. El tercer el disputarien Cambó i Vidal Guardiola. En l'escrutini es confirmaren els vaticinis i entre els que podien optar al tercer lloc, la diferència de vots era insignificant. Semblava, però, que Cambó duia avantatge.

Vidal no es resignava a ser perdedor i es personà a l'audiència armat d'una màquina calculadora per tal de disputar el que considerava els seus drets. Cambó va saber-ho i ordenà immediatament que es donessin a Vidal totes les facilitats perquè sortís guanyador. Cambó justificà la seva decisió: la Lliga havia perdut les eleccions i ell com a cap del partit creia que havia de figurar entre els derrotats.

Als joves, l'actitud de Miquel Vidal ens produí penosa impressió. Vam saber que l'Esquerra Republicana, majoritària, no li plaïa que Cambó no tingués un lloc al Congrés. Creien, sincerament, que la seva presència reforçava extraordinàriament el pes dels representants parlamentaris catalans.

EXPATRIAT I HOME D'AFERS

A l'estiu de 1936, els inicials espasmes revolucionaris de la Guerra Civil que van costar la vida al seu germà petit Ricard, comptable de professió, en anar a treure precisament les coses del seu pis, van portar a Miquel a expatriar-se seguint les diverses responsabilitats dels afers que el lligaven a Cambó.

Al llarg de 1937, Joan Ventosa i Calvell, d'acord amb Cambó, mobilitzà un important equip d'assessors econòmics al servei dels nacionals, encapçalats per Josep M. Tallada i Miquel Vidal i Guardiola. Gràcies a llurs contactes, van portar a terme importants gestions en els medis financers internacionals, per tal de bloquejar recursos del Govern de la República i així dificultar la compra d'armament. L'actuació més transcendent va ser immobilitzar les 75 Tm. d'or que aquell govern tenia dipositades al Banc de França, equivalents al 10% del Tresor públic.

De l'únic fill del seu germà assassinat, Ricard Vidal Rovira, consta que es va fer càrrec dels estudis de Dret i del viatge de noces. En morir, li va deixar un petit llegat. Els darrers anys, la seva salut una mica precària, l'havia obligat a retirar-se a Estoril (una exclusiva *city-resort* portuguesa). Vila Adriana, en honor a la seva segona esposa, Adrienne Jünger, va ser la seva darrera residència, un lloc tranquil i *sans souci*.

L'Adrienne havia nascut el 1900 a Salzburg (Àustria). Era jueva com el seu primer marit, Joseph Chapiro, nascut a Kiev (Ucraïna), amb qui va tenir un únic fill, anomenat *Mishu*, resident a Boston (EUA). Va ser l'hereva de Miquel Vidal i Guardiola.

Des d'Estoril, Vidal anà seguint amb interès les notícies que li arribaven de Barcelona, car ja no podia traslladar-s'hi, tal com de tant en tant havia fet abans. Coincidí també amb Joan de Borbó, comte de Barcelona, pretendent de la corona espanyola, que residia exiliat a la «Villa Giralda».

Pi i Sunyer continuava desgranant els trets més significatius de Vidal i Guardiola: «Era un home extraordinàriament simpàtic, imaginatiu, audaç, suggestionant. Pocs, molt pocs catalans, s'hauran trobat introduïts com ell en els grans negocis internacionals. Jo l'he vist treballar a París, a Brussel·les, a Nova York. En aquesta darrera ciutat em va sorprendre el radi d'acció de la seva activitat». I encara afegia: «Goso dir que ha estat l'home de més talent que jo he conegut a la meua vida. La seva dedicació plena al camp econòmic, la deu al gran professor don Antonio Flores de Lemus».

Les relacions i amistats que sempre va cultivar al món internacional, el van posar en contacte amb les personalitats més eminents de l'economia, les finances, les ciències, les humanitats i la política, com el financer de gran projecció internacional Daniel Heinemann, el premi Nobel de Física Albert Einstein, el filòsof alemany comte de Keyserling, el cèlebre filòsof de la història Oswald Spengler i el primer canceller de la RFA Conrad Adenauer. Això, evidentment, situava a Vidal i Guardiola en un pla privilegiat per al coneixement directe de les qüestions de caràcter més global.

En aquest sentit, podem aportar el testimoni d'Eugeni Xammar, considerat el periodista català més internacional, que amb data u de gener de 1951 va escriure des de Nova York —on prestava els serveis de traductor a les Nacions Unides— al seu amic, l'enginyer i polític Ferran Cuito, exiliat a París:

«Vaig sopar un vespre a can Vidal i Guardiola. Bon pis. L'Adrienne [Jünger] estava molt satisfeta i els convidats no estàvem menys. Financers. Industrials. Artistes. Israelites. Internacionals. Lluents. Poliglots. Em vaig divertir bastant, sobretot a l'hora dels cigars, que eren Monte-Cristo, los cigarros más caros del mundo. En Vidal, que és, o serà un dia d'aquests, ciutadà nord-americà (no vol que se'n parli massa per ara), molt simpàtic, cordial i liberal. Com tot català digne d'aquest nom que viu a Nova York en Vidal és separatista i, recordant els temps de la nostra quasi adolescència, quan ell era prou de la Lliga i jo jove *leader* de la UC, em va dir generosament: «Tu tenies raó i jo tocava el *violón*» (el lèxic d'en Vidal, com el d'en Fabra, és ple de castellanismes)».

(Arxiu Amadeu Cuito i Hurtado).

Per necessitats de les empreses en què va actuar, M. Vidal i Guardiola es va domiciliar a Nova York, on va passar gran part de la Segona Guerra Mundial i, com acabem de veure, els primers anys de la postguerra. On va tenir ocasió d'estudiar de prop l'expansió de l'economia americana i les responsabilitats que requeien sobre el seu lideratge en els camps militar, polític i econòmic. Això li va permetre de recollir una abundant documentació amb la qual, si la mort no l'hagués sorprès, es proposava escriure un llibre que volia titular: *La tragèdia de la prosperitat*, d'una evident actualitat. En canvi, va publicar: *La conferencia monetaria internacional de Bretton Woods. Julio 1944*. Inter-American Council of Commerce and Production. Editorial Montevideo, 1945, que el professor Almendros acaba de descobrir a la Biblioteca del Congrés nord-americà.

Malauradament, els seus textos romanen encara dispersos i força introbables, com el conjunt de tota la seva important aportació teòrica, la qual cosa fa que la gran personalitat de Miquel Vidal i Guardiola, com a economista i polític, es mantingui fins avui injustament oblidada i alhora pràcticament desconeguda per part de les noves generacions. Actualment, la Biblioteca de Catalunya acull al Fons Vidal i Guardiola documents de la seva actuació politicoeconòmica al Parlament de Catalunya i a les Corts de Madrid, durant la Segona República.

Per acabar, manllevem les paraules que Josep Maria Pi i Sunyer li va dedicar (*La Vanguardia*, 6 de juny de 1969): «Algun dia seria útil que algú escrivís un llibre sobre aquest català il·lustre [de qui], potser, s'han oblidat els seus perfils».

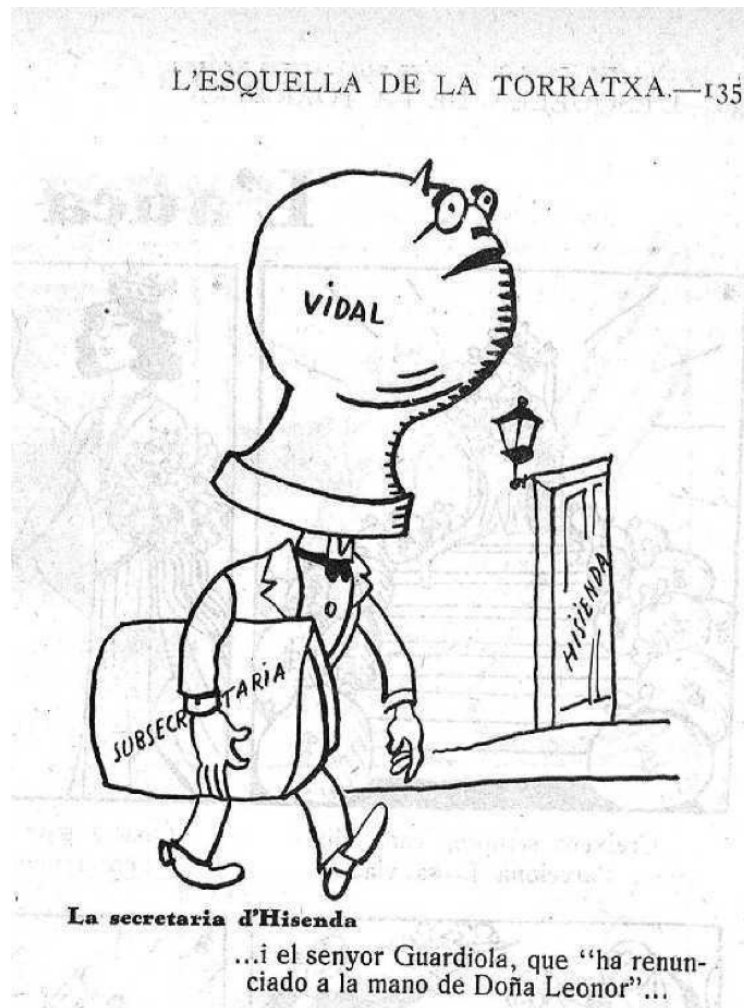
Miquel Vidal i Guardiola de jove, assegut a l'esquerra, en un retrat de família amb pares i germans.

BIBLIOTECA DE CATALUNYA
 Palau de la Diputació : Barcelona
 Vidal Guardiola 265
 El que subscriu presenta el Sr. Miquel
 Vidal Guardiola a qui declara conèixer,
 el qual s'obliga a complir el Reglament i els Estatuts de la
Biblioteca de Catalunya
 Barcelona, 13 Juny 1914
 J. Massó i Torrents
 Nom del llegidor: Miquel Vidal Guardiola
 Domicili: Balbes 48 2^a 2^a
 Professi6: ensleat

Sol·licitud feta el 1914 per Jaume Massó i Torrents (fundador de L'Avenç) a favor de Vidal i Guardiola per ser lector de la Biblioteca de Catalunya.

L'enterrament del president Macià, el desembre de 1933. M. Vidal i Guardiola amb ulleres a la dreta de Francesc Cambó.

Caricatura apareguda a *L'Esquella de la Torratxa* el 27/2/1931, amb el cap en forma de guardiola. Joan Ventosa i Calvell era ministre d'Hisenda en el darrer govern de la monarquia presidit per l'almirall Aznar. (ARCA).